

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Contactpersoon

T 033 421 74 25
F 033 421 77 99

Datum

[dd-mm-]]]]]

Onze referentie

[cik]]]] 000]

cc

Bijlage

Toelichting op de ministeriële toets op de omgang met de cultuurhistorische waarden van rijksmonumenten

Een advies van de Minister in verband met een aanvraag Omgevingsvergunning is een toets op een zorgvuldige omgang met de cultuurhistorische waarden.

Deze toets richt zich op het beoordelen van werkzaamheden die van invloed zijn op deze waarde. De werkzaamheden zijn onder te verdelen in vier categorieën namelijk:

De (cultuur)historische waarde van het te verwijderen (tastbare) materiaal

Als gevolg van een opgave gaat (historisch) materiaal definitief verloren. Dit materiaal kan waardevolle informatie bevatten over de geschiedenis van het rijksmonument. Om te voorkomen dat waardevolle informatie verloren gaat adviseert de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed het advies de bouwgeschiedenis en de (cultuur)historische waarde van deze onderdelen van het rijksmonument te benoemen en zeldzame waardevolle onderdelen in stand te houden.

De herkenbaarheid van de (cultuur)waarde van het resterende (tastbare) materiaal

Als gevolg van een opgave resteert minder historisch materiaal van het rijksmonument. Dit materiaal is nu de (tastbare) bron die verwijst naar het verleden. Nieuwe toevoegingen dragen eveneens bij aan een ander beeld en beleving van het rijksmonument. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed adviseert de (cultuur)historische waarde van het ontwerp en het gebruik van het rijksmonument herkenbaar en afleesbaar te houden.

De kwaliteit van (ver)nieuwe onderdelen

Als gevolg van een opgave worden naast wijzigingen ook nieuwe onderdelen toegevoegd. Deze nieuwe toevoegingen leiden samen met de bestaande massa tot een nieuw beeld. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed adviseert nieuwe toevoegingen een vergelijkbare of meer kwaliteit mee te geven als het rijksmonument en deze in te passen in de historische karakteristiek. Een goede inpassing vraagt om kennis van de bouwgeschiedenis en de waarde, het programma van eisen van de opgave en om creativiteit. Een goede inpassing is maatwerk en wordt mede bepaald door de keuze van de plek, de vorm, het materiaal, de constructie, de kleur en de detaillering.

De restauratiekwaliteit van te herstellen onderdelen

Herstel van historisch waardevol materiaal draagt bij aan het in stand houden van de (cultuur)historische waarde van het rijksmonument. De waarde is het beste geborgd bij voldoende restauratiekwaliteit. Restauratiekwaliteit beoogt de authenticiteit en patina zo veel mogelijk in stand te houden. Het authentieke materiaal zorgt voor een authentieke beleving van het verleden en is tevens onze bron van informatie over het verleden voor toekomstig onderzoek. Dit willen we bereiken door terughoudend te restaureren en slechts op basis van een technische urgentie te besluiten tot het vervangen van onderdelen. Bij de wijze van vervangen is het van belang uit te gaan van de materialen, detaillering en constructie die overeenkomt met de historische situatie. Meer informatie over restauratiekwaliteit is te vinden op www.stichtingERM.nl en www.monumentaalschilderwerk.nl.

Onze referentie
SAM juni 2015

De cultuurhistorische waarde

De cultuurhistorische waarde kan benoemd worden met behulp van (cultuur)historisch onderzoek. Een onderzoek bestaat uit zowel het inventariseren van beschikbare kennis en informatie als het interpreteren van deze gegevens tot een waardenstelling. Het advies is een dergelijk onderzoek uit te (laten) voeren door een deskundig onderzoeker met de juiste expertise en gebruik te maken van de algemeen aanvaarde methodiek en de richtlijnen zoals gehanteerd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Zie voor meer informatie www.cultureelerfgoed.nl/publicaties/, *een toekomst voor, richtlijnen bouwhistorisch onderzoek, richtlijnen tuinhistorisch onderzoek, eenheid en verscheidenheid, de museale weegschaal*.

Indieningsvereisten

Voor het toetsen van een aanvraag Omgevingsvergunning, is het advies de (cultuur)historische waarde van de te verwijderen onderdelen, de herkenbaarheid van de resterende onderdelen, de kwaliteit van nieuwe toevoegingen en de restauratiekwaliteit (de technische staat, de mate waarin historisch materiaal vervangen wordt, de wijze waarop historisch materiaal hersteld wordt) van te herstellen onderdelen expliciet te maken.

Bijvoorbeeld met behulp van:

- programma van eisen voor de nieuwe opgave;
- foto's van de te verwijderen onderdelen;
- (cultuur)historisch onderzoek;
- slooptekening;
- gebrekentekening waaruit blijkt de mate van vervanging van historisch materiaal;
- (detail)tekeningen bestaande en nieuwe toestand van de wijzigingen en nieuwe toevoegingen;
- toepassing van materialen en kleurstelling van de nieuwe toevoegingen;
- een inspectierapport van de technische staat;
- een werkomschrijving waaruit blijkt de wijze van herstel.